

Politička organizacija građana "Naša stranka"
Branilaca Sarajeva 5/1, 71 000 Sarajevo
Telefon: 033 551 225; Fax: 033 551 226
E-mail: nasastranka@nasastranka.ba
Web: www.nasastranka.ba

Dr. Dennis Gratz
Zastupnik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine

Broj: 106/16

Sarajevo, 14.09.2016. Bosna i Hercegovina

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI - ZASTUPNIČKI DOM
S A R A J E V O

PRIMLJENO: 14-09-2016				
Organizac. jedinica	Klasif. grupa	Broj i godina	Vrijednost	Priloga
01-	02-	1771	16	

Dostaviti:
Bosna i Hercegovina
Federacija Bosna i Hercegovina
Parlament Federacije BiH
PREDSTAVNIČKI DOM
n/r Edin Mušić, predsjedavajući

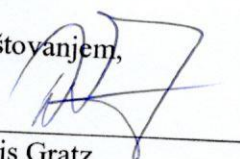
PREDMET: Prijedlog Zakona o izmjeni i dopuni Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

Poštovani,

na osnovu člana 179. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 69/07 i 2/08), kojim pravo predlaganja zakona ima svaki ovlašćeni predlagač zakona iz člana 163. ovog Poslovnika, dostavljam Vam a **Prijedlog izmjena i dopuna Krivičnog zakona FBiH.**

Prijedlog sa obrazloženjem na bosanskom jeziku i elektronsku verziju istog, možete naći u prilogu.

S poštovanjem,

Dennis Gratz

Zastupnik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH

DENNIS GRATZ
ZASTUPNIK U PREDSTAVNIČKOM DOMU
PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

PRIJEDLOG

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, septembar 2016.

Na osnovu člana 179, a u vezi sa članom 163. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14 i 46/16), podnosim

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Krivičnom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14 i 46/16) član 15. stav (1) a) mijenja se i glasi:

„a) trideset pet godina za krivično djelo s propisanom kaznom doživotnog zatvora.“

Član 2.

Član 17. tačka a) mijenja se i glasi:

„a) trideset pet godina ako je izrečena kazna doživotnog zatvora.“

Član 3.

U članu 41. stav b) riječi „dugotrajnog zatvora“ zamjenjuju se riječima „doživotnog zatvora“.

Član 4.

Član 43a. stav (2) mijenja se i glasi:

„(2) Kazna zatvora zamjenjuje se novčanom kaznom tako što se svaki dan izrečene kazne zatvora izjednačuje sa 200 KM ako se novčana kazna utvrđuje u određenom iznosu.“

Iza stava (3) dodaje se stav (4) koji glasi:

„Mogućnost zamjene kazne zatvora novčanom kaznom nemaju osuđenici za krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, kao ni za krivična djela protiv spolne slobode i morala.“

Član 5.

Član 43b. mijenja se i glasi:

„Kazna doživotnog zatvora

(1) Za najteže oblike teških krivičnih djela počinjenih s umišljajem može se propisati kazna doživotnog zatvora.

(2) Kazna doživotnog zatvora nikada se ne može propisati kao jedina glavna kazna za pojedino krivično djelo.

(3) Kazna doživotnog zatvora ne može se izreći počinitelju koji u vrijeme počinjenja krivičnog djela nije navršio 21 godinu života.“

Član 6.

U članu 44. stav (1) riječi: „u trajanju do jedne godine“ zamjenjuju se riječima „od najviše šest mjeseci“.

Član 7.

U članu 45. stav (4) briše se.

Član 8.

U članu 47. stav (3) broj „500“ zamjenjuje se brojem „1.000“.

Član 9.

U članu 48. stav (3) broj „100“ zamjenjuje se brojem „200“.

Član 10.

U članu 54. stav (1) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se riječju „doživotnog“.

U stavu (2) tačka a) mijenja se i glasi:

„a) ako je za neko od krivičnih djela u sticaju sud utvrdio kaznu doživotnog zatvora, izreći će samo tu kaznu.“

U stavu (2) tačka c) mijenja se i glasi:

„c) ako je za dva ili više krivičnih djela počinjenih u sticaju sud utvrdio kazne zatvora u trajanju dužem od dvanaest godina, sud može izreći jedinstvenu kaznu doživotnog zatvora.“

Član 11.

U članu 56. stav (1) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog“. Riječi „ili kaznu dugotrajnog zatvora“ brišu se.

U stavu (2) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog.“

Član 12.

U članu 57. stav (1) riječi „kaznu dugotrajnog zatvora,“ brišu se.

U stavu (3) riječi „dan dugotrajnog zatvora“ brišu se, a broj „100“ zamjenjuje se brojem „200“.

Član 13.

U članu 110. stav (2) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog“.

Stavovi (3) i (4) brišu se.

Dosadašnji stav (5) postaje stav (3).

Član 14.

U članu 112. stav (1) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog“.

Član 15.

U članu 121. stav (1) riječi „kazne dugotrajnog zatvora“ brišu se.

Član 16.

U članu 125. stav (4) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog“.

Član 17.

U članu 136. stav (1) broj „5.000“ zamjenjuje se brojem „10.000“.

Član 18.

U članu 138. stav (1) mijenja se i glasi:

„(1) Kazna prestanka pravne osobe izreći će se ako je aktivnost pravne osobe u cijelosti ili pretežno korištena za učinjenje krivičnih djela.“

Član 19.

U članu 155. stav (1) riječ „tri“ zamjenjuje se rječju „pet“.

Član 20.

U članu 156. stav (1) i (2) riječ „tri“ zamjenjuje se rječju „pet“, a riječ „pet“ rječju „deset“.

Član 21.

U članu 158. stav (3) riječ „tri“ zamjenjuje se rječju „pet“.

Član 22.

U članu 161. riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog“.

Član 23.

U članu 164. stav (1) i (2) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog“.

Član 24.

U članu 166. stav (2) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog“.

Član 25.

U članu 169. riječ „pet“ zamjenjuje se rječju „deset“.

Član 26.

U članu 172. stav (2) riječ „pet“ zamjenjuje se rječju „deset“.

U stavu (3) riječ „jedne“ zamjenjuje se rječju „tri“.

U stavu (5) riječ „jedne“ zamjenjuje se rječju „tri“.

Član 27.

U članu 200. stav (3) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog.“

Član 28.

U članu 201. stav (3) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog.“

Član 29.

U članu 203. stav (2) riječ „petnaest“ zamjenjuje se rječju „dvadeset“.

Iza stava (6) dodaje se stav (7) koji glasi:

„Ko krivično djelo iz st. 2., 3., 4. i 5. ovog člana učini za vrijeme rata ili oružanog sukoba, kaznit će se kaznom zatvora od najmanje deset godina ili kaznom doživotnog zatvora.“

Dosadašnji stav (7) postaje stav (8).

Član 30.

U članu 204. stav (1) riječ „osam“ zamjenjuje se rječju „deset“.

U stavu (5) riječ „deset“ zamjenjuje se rječju „dvanaest“.

Član 31.

U članu 205. stav (2) riječi „od šest mjeseci do pet godina“ zamjenjuju se rječima „jedne do osam godina.“

Član 32.

U članu 207. stav (1) riječ „osam“ zamjenjuje se rječju „deset“.

U stavu (5) riječ „pet“ zamjenjuje se rječju „osam“, a riječ „dugotrajnog“ rječju „doživotnog“.

Član 33.

U članu 210. stav (4) riječ „petnaest“ zamjenjuje se rječju „dvadeset“.

Član 34.

U članu 210a. stav (7) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog“.

Član 35.

U članu 210b. stav (1) riječi „najmanje 10 godina ili dugotrajnim zatvorom“ zamjenjuju se rječima „najmanje 15 godina.“

Član 36.

U članu 211. stav (1) riječ „pet“ zamjenjuje se rječju „deset“.

Član 37.

U članu 219. stav (2) riječi „tri mjeseca do tri godine“ zamjenjuju se rječima „šest mjeseci do pet godina.“

U stavu (3) riječ „tri“ zamjenjuje se rječju „šest“.

Član 38.

U članu 221. stav (2) riječ „osam“ zamjenjuje se rječju „deset“.

Član 39.

U članu 222. stav (6) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog.“

Član 40.

Iza člana 231. dodaju se novi članovi 231a, 231b, 231c, 231d, 231e. i 231f. koji glase:

„Član 231a.

Neovlašteno vršenje procedura biomedicinski potpomognute oplodnje

(1) Ko sa ili bez bilo kakve naknade da svoje spolne ćelije, spolna tkiva, odnosno embrion, ili da spolne ćelije, spolna tkiva odnosno embrion drugih osoba radi postupka biomedicinski potpomognute oplodnje ili nudi svoje ili tuđe spolne ćelije, odnosno embrion sa ili bez bilo kakve naknade radi postupka biomedicinski potpomognute oplodnje ili vrbuje, prevozi, prebacuje, predaje, prodaje, kupuje, posreduje u prodaji ili posreduje na bilo koji drugi način u postupku biomedicinski potpomognute oplodnje ili učestvuje u postupku biomedicinski potpomognute oplodnje sa spolnim ćelijama, spolnim tkivima odnosno embrionima koji su predmet komercijalne trgovine, bez licence za rad od strane nadležnog ministarstva sa navedenim procedurama u ovom stavu kaznit će se zatvorom od šest mjeseci do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava (1) ovog člana učinjeno prema maloljetnoj osobi, učinitelj će se kazniti zatvorom od najmanje tri godine.

(3) Ako je usljed djela iz stava (1) ovog člana nastupila teška tjelesna povreda davaoca spolnih ćelija, spolnih tkiva odnosno embriona ili joj je zdravlje teško narušeno, učinitelj će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je usljed djela iz stava (1) ovog člana nastupila smrt davaoca spolnih ćelija, spolnih tkiva, odnosno embriona, učinitelj će se kazniti zatvorom od jedne do dvanaest godina.

(5) Ko se bavi vršenjem krivičnih djela iz stava (1) ovog člana ili je djelo izvršeno od strane organizirane grupe, kaznit će se zatvorom od najmanje pet godina.

Član 231b. Neovlaštena biomedicinski potpomognuta oplodnja

(1) Ko obavi postupak biomedicinski potpomognute oplodnje spolnim ćelijama, odnosno embrionima ili učestvuje u postupku biomedicinski potpomognute oplodnje osobe koja nije dala pismeni pristanak za taj postupak ili za uzimanje spolnih ćelija, spolnih tkiva, odnosno embriona, ili učestvuje u uzimanju spolnih ćelija, spolnih tkiva, odnosno embriona od umrle osobe, kaznit će se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava (1) ovog člana učinjeno prema maloljetnoj osobi, učinitelj će se kazniti zatvorom od najmanje tri godine.

(3) Ako je usljed djela iz stava (1) ovog člana nastupila teška tjelesna povreda osobe nad kojom je obavljen postupak biomedicinski potpomognute oplodnje ili joj je zdravlje teško narušeno, učinitelj će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je usljed djela iz stava (1) ovog člana nastupila smrt osobe nad kojom je obavljen postupak, odnosno embriona, učinitelj će se kazniti zatvorom od jedne do dvanaest godina.

(5) Ko se bavi vršenjem krivičnih djela iz st. (1) ovog člana ili je djelo izvršeno od strane organizirane grupe, kaznit će se zatvorom od najmanje pet godina.

Član 231c. Kloniranje

(1) Ko obavi postupak namijenjen ili koji bi mogao dovesti do stvaranja ljudskog bića ili dijela ljudskog bića genetički istovjetnog drugom ljudskom biću, bilo živom ili mrtvom, kaznit će se zatvorom od tri do deset godina.

(2) Ko se bavi vršenjem djela iz stava (1) ovog člana ili je djelo izvršeno od strane organizirane grupe, kaznit će se zatvorom od najmanje pet godina.

Član 231d. Biomedicinski potpomognuta oplodnja korištenjem životinjskih materijala

(1) Ko u postupku biomedicinski potpomognute oplodnje omogući vantjelesni razvoj embriona koji je stariji od šest dana, ili oplodi žensku jajnu ćeliju sjemenom ćelijom bilo koje druge vrste osim sjemene ćelije čovjeka ili životinjsku jajnu ćeliju sjemenom ćelijom čovjeka, ili mijenja embrion presađivanjem drugih ljudskih ili životinjskih embriona, ili ljudske spolne ćelije ili ljudski embrion unese u životinju, ili životinjske spolne ćelije ili životinjski embrion unese u ženu, ili stvara ljudske embrione za naučne ili istraživačke svrhe, ili obavlja naučni, odnosno istraživački rad na embrionu, kaznit će se zatvorom od tri do deset godina.

(2) Ko se bavi vršenjem krivičnih djela iz stava (1) ovog člana ili je djelo izvršeno od strane organizirane grupe, kaznit će se zatvorom od najmanje pet godina.

Član 231e.

Neovlašteni uvoz i izvoz spolnih ćelija, tkiva ili embriona

(1) Ko obavlja uvoz ili izvoz spolnih ćelija, spolnih tkiva ili embriona bez licence od strane nadležnog ministarstva, kaznit će se zatvorom od tri do pet godina.

(2) Ko se bavi vršenjem krivičnog djela iz stava (1) ovog člana ili je djelo izvršeno od strane organizirane grupe, kaznit će se zatvorom najmanje pet godina.“

Član 41.

U članu 288. stav (3) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog.“

Član 42.

U članu 289. stav (3) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog.“

Član 43.

U članu 318. stav (1) riječi „šest mjeseci“ zamjenjuju se rječima „jedne godine.“
U stavu (2) riječi „novčanom kaznom ili“ brišu se, a riječi „do jedne godine“ zamjenjuju riječima „od jedne godine“.

Član 44.

U članu 342. stav (3) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog.“

Član 45.

U članu 344. stav (2) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se rječju „doživotnog.“

Član 46.

U članu 345. stav (1) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se riječju „doživotnog.“

Član 47.

U članu 346. stav (2) i (3) riječ „dugotrajnog“ zamjenjuje se riječju „doživotnog.“

Član 48.

Iza člana 398. dodaje se XXXIII – GLAVA TRIDESET TREĆA KRIVIČNA DJELA PROTIV PRAVA IZ RADNIH ODNOSA I SOCIJALNOG OSIGURANJA i novi članovi 398a, 398b, 398c, 398d. i 398e. koji glase:

„Član 398a.

Povreda osnovnih prava radnika

(1) Ko sa namjerom krši odredbe zakona, drugog propisa ili kolektivnog ugovora o zasnivanju, trajanju ili prestanku radnog odnosa, o plaći i drugim naknadama, radnom vremenu, odmoru ili odsustvovanju, o posebnoj zaštiti na radu žena, maloljetnika kao i osoba sa invaliditetom ili o zabrani prekovremenog ili noćnog rada i time povrijedi, uskrati ili ograniči radniku pravo koje mu pripada, kaznit će se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava (1) ovog člana kaznit će se onaj ko ne daje ili daje netačne podatke za određivanje plaće i na taj način je ne isplaćuje ili je isplaćuje djelimično.

(3) Ne smatra se krivičnim djelom iz stava (1) ovog člana kada je do neisplate došlo zbog nemogućnosti raspolaganja finansijskim sredstvima na računu poslodavca ili nedostatka finansijskih sredstava na računu poslodavca koji nisu nastali sa ciljem izbjegavanja isplate plaće.

Član 398b.

Povreda prava na otkaz ugovora

(1) Ko otkáže ugovor o radu radniku zato što se u dobroj vjeri zbog opravdane sumnje u korupciju obratio ili podnio prijavu nadležnim osobama ili tijelima državne vlasti, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stava (1) ovoga člana kaznit će se ko otkáže ugovor o radu jednom ili više radnika zbog njihovog sudjelovanja u štrajku koji je organiziran i proveden u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i pravilima sindikata.

(3) Kaznom iz stava (1) ovoga člana kaznit će se ko ne izvrši pravomoćnu sudsku odluku kojom je odlučeno o vraćanju radnika na posao.

Član 398c.

Povreda prava pri zapošljavanju i za vrijeme nezaposlenosti

(1) Ko drugome uskrati ili ograniči pravo na slobodno zapošljavanje pod jednakim uslovima koji su predviđeni u zakonu ili drugim propisima, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Kaznom iz stava (1) ovog člana kaznit će se i ko se svjesno ne pridržava zakona ili drugih propisa o pravima građana za vrijeme nezaposlenosti i time nezaposlenom licu uskrati ili ograniči pravo koje mu pripada.

Član 398d.

Povreda prava iz socijalnog osiguranja

Ko se svjesno ne pridržava zakona ili drugih propisa o socijalnom osiguranju i time uskrati ili ograniči nekom licu pravo koje mu pripada, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Član 398e.

Nepreduzimanje mjera zaštite na radu

(1) Lice odgovorno za preduzimanje mjera zaštite na radu koje se svjesno ne pridržava zakona ili drugih propisa o mjerama zaštite na radu usljed čega nastupi opasnost za život ili zdravlje radnika, kaznit će se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Pri izricanju uslovne osude sud može počinitelju odrediti obavezu da u određenom roku postupi po propisima i mjerama zaštite na radu.“

Član 49.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Federacije BiH”.

O B R A Z L O Ž E N J E

ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I – USTAVNI OSNOV

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana IV.A.20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za podnošenje zakonskih prijedloga.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

II.a Uvod

Predloženim izmjenama Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Krivični zakon) uvodi se institut doživotnog zatvora umjesto dosadašnjeg dugotrajnog zatvora (20-45 godina). Razlog za uvođenje ovog instituta je potreba da se pooštavanjem krivičnih sankcija za najteža krivična djela ili krivična djela učinjena sa posebnom brutalnošću i svirepošću postigne svrha kažnjavanja i preventivno utiče na potencijalne učinioce ovih djela. Također je činjenica da je u skladu sa važećim Krivičnim zakonom moguće dati pomilovanje ili uvjetni otpust i u slučajevima iznimno teških krivičnih djela (npr. počinjenih nad djecom ili učinjenih s posebnom brutalnošću i svirepošću), što se smatra neosnovano humanim, posebno u okolnostima kada se u FBiH bilježi porast broja ovakvih najtežih krivičnih djela. Jedine zemlje koje nemaju institut doživotnog zatvora u Evropi su Hrvatska, Portugal, Norveška i Španija. Mnoge napredne zemlje kao što su Njemačka, Francuska i Velika Britanija imaju ovaj institut u svojim krivičnim zakonodavstvima.

Također, predloženim izmjenama pooštavaju se i druge krivične sankcije i uslovi za njihovo ublažavanje, kako bi se osigurala svrha kažnjavanja i pojačala preventivna svrha krivičnog zakonodavstva. Npr, predloženim izmjenama Krivičnog zakona povećava se dnevni iznos kojim se kazna zatvora mijenja novčanom kaznom, te se onemogućava zamjena kazne zatvora na ovaj način za osobe osuđene za krivična djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenim međunarodnim pravom, kao i za djela protiv spolne slobode i morala. Smatramo da bi mogućnost zamjene zatvorske kazne u ovim slučajevima dovela do izbjegavanja strožijih sankcija (zatvorske kazne) za počinioce ovih naročito okrutnih djela, što je neopravdano posebno u zemlji koja se još uvijek bori sa posljedicama teških kršenja međunarodnog prava iz proteklog rata.

Detaljno pojašnjenje svake pojedinačne izmjene dajemo u poglavlju koje slijedi.

Nadalje, predložene izmjene sadrže i krivična djela koja se tiču biomedicinski potpomognute oplodnje. Biomedicinski potpomognuta oplodnja još uvijek nije regulisana u FBiH i neophodno je u što skorijem periodu donijeti propis koji će omogućiti brojnim parovima u FBiH da ostvare pravo na potpomognutu oplodnju na trošak državnih fondova. Nacrt zakona o ovoj oblasti je u izradi i bit će neophodno

krivičnim zakonodavstvom sankcionisati moguće zloupotrebe u postupcima potpomognute oplodnje. Predloženim izmjenama Krivičnog zakona kojima se regulišu krivična djela iz ove oblasti želimo dati dodatni podstrek da se ova oblast što hitnije reguliše i da se strogo sankcionišu moguće zloupotrebe u skladu sa naprednim evropskim rješenjima i zakonodavstvom zemalja iz okruženja.

Konačno, u predloženim izmjenama dodali smo i novu glavu u kojoj su regulisana krivična djela protiv prava iz radnih odnosa i socijalnog osiguranja. S obzirom da je FBiH započela reformu radno-pravnog zakonodavstva, neophodno je obezbijediti maksimalan nivo zaštite radnika/ca od kršenja njihovih prava iz radnog odnosa i to krivičnim sankcionisanjem najgrubljih kršenja od strane poslodavaca i ovlaštenih lica. Predložene izmjene su harmonizovane sa propisima koji važe u Republici Srpskoj kako bi se postigao što veći stepen usaglašenosti radno-pravnih propisa u oba entiteta i osigurao jedinstven ekonomski prostor i u ovom aspektu.

II.b Razlozi za donošenje izmjena pojedinih odredbi.

Članom 1. se mijenja član 15. stav (1) a) u svrhu usklađivanja sa uvođenjem instituta doživotnog zatvora.

Članovima 2. i 3. se usklađuju odredbe sa uvođenjem instituta doživotnog zatvora.

Članom 4. se mijenja član 43a. stav (2) tako što se iznos za zamjenu kazne zatvora novčanom kaznom od 100 KM po danu za kaznu zatvora do jedne godine povećava na 200 KM. Razlog za izmjenu je neopravdano nizak novčani iznos za zamjenu kazne zatvora novčanom kaznom, te je potrebno da se isti poveća kako bi se osigurala pravičnost i kod zamjene zatvorske kazne novčanom kaznom. Dodavanjem stava (4) onemogućava se počiniocima krivičnih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (npr. ratnih zločina protiv civilnog stanovništva, povrede zakona ili običaja rata, itd.), kao i protiv spolne slobode i morala, da se koriste pravima iz stava (2). Mišljenja smo da počinioci krivičnih djela iz ovih kategorija ne bi smjeli imati pravo da zatvorsku kaznu manju od godinu dana zamijene za novčanu kaznu. Dosadašnjim propisima je bilo omogućeno u određenim slučajevima da počinitelj ratnog zločina ili drugog težeg krivičnog djela bude osuđen na zatvorsku kaznu manju od godine dana i da zamjenom za novčanu kaznu bude oslobođen, kao što je slučaj na Kantonalnom sudu u Zenici za fizičko zlostavljanje civila 1992. godine, u kojem je osuđeni platio iznos od 36 hiljada KM u zamjenu za zatvorsku kaznu. Također, tu je i slučaj Kantonalnog suda u Bihaću u kojem je osuđeniku izrečena kazna od 11 mjeseci za silovanje maloljetnice 1993. godine, a zatvorsku kaznu je zamijenio za novčanu. Smatramo da se izuzimanjem osuđenika za navedena krivična djela od mogućnosti zamjene zatvorske za novčanu kaznu postiže veći nivo pravičnosti i sigurnosti.

Članom 5. se uvodi institut doživotnog zatvora, iz razloga navedenih u Uvodu. Kazna doživotnog zatvora predviđa se samo za najteže oblike teških krivičnih djela počinjenih s umišljajem i nikada ne može biti propisana kao jedina glavna kazna za pojedino krivično djelo, te se ne može izreći počinitelju koji nije navršio 21 godinu u vrijeme izvršenja krivičnog djela. Postavljanjem ovih uslova, kazna doživotnog

zatvora će biti izricana samo za najteže oblike teških krivičnih djela, gdje način počinjenja ili druge okolnosti opravdavaju najstrože kažnjavanje.

Članovima 1., 2., 3., 7., 10., 11., 12. stav (1), 13., 14., 15., 16., 22., 23., 24., 27., 28., 34., 39., 41., 42., 44., 45., 46. i 47. se usklađuju odredbe sa Članom 5. Krivičnog zakona.

Članom 6. vraća se rješenje iz 2010. godine kojim je bilo predviđeno da se kazna zatvora do 6 mjeseci (po važećem rješenju do godinu dana) može zamijeniti radom za opće dobro uz pristanak optuženog. Smatramo da je potrebno vratiti ranije riješenje po kojem je zamjena moguća samo za kazne zatvora do 6 mjeseci, kako bi se izbjeglo da se kazna zatvora može zamijeniti radom za opće dobro za teža krivična djela kod kojih je moguće, uz priznavanje krivice i drugih olakotnih okolnosti, izreći kazna zatvora manja od godinu dana. Ovom izmjenom, zamjena kazne zatvora radom za opće dobro bit će ograničena samo na počiniocima zaista lakših krivičnih djela gdje je jasno da bi i u slučaju zamjene kazne bila postignuta svrha kažnjavanja.

Članom 8. se pooštrava minimalna novčana kazna sa 500 KM na 1.000 KM. Razlog za pooštavanje je stvaranje strožijeg sistema novčanog kažnjavanja koji bi osuđene i one koji namjeravaju počiniti krivično djelo odvraćao od izvršenja takvih djela.

Članovima 9. i 12. stav (3) se usklađuju odredbe sa Članom 4. Krivičnog zakona.

Članom 10. se usklađuju odredbe sa uvođenjem instituta doživotnog zatvora. U izmjenama tačke c) podiže se visina kazne za djela u sticaju za izricanje jedinstvene kazne doživotnog zatvora sa 10 na 12 godina. Razlog za ovu izmjenu je činjenica da je kazna doživotnog zatvora strožiji institut, pa smatramo opravdanim podizanje jedinstvene kazne zatvora za djela u sticanju za njegovo izricanje.

Članom 13. se usklađuju odredbe sa uvođenjem instituta doživotnog zatvora i reguliše onemogućavanje premještaja osoba osuđenih na doživotni zatvor u ustanove poluotvorenog tipa.

Članom 17. se pooštrava minimalna novčana kazna pravnim osobama sa 5.000 KM na 10.000 KM. Smatramo da je potrebno povišati minimalnu kaznu kako bi se pravne osobe koje su počinile krivično djelo značajnije kaznile, a samim time bi se druge pravne osobe odvratile od činjenja takvih djela.

Članom 18. dosadašnja mogućnost kazne prestanka pravne osobe postaje obaveza. Dakle, ukoliko je aktivnost pravne osobe u cijelosti ili pretežno korištena za učinjenje krivičnih djela, kazna prestanka pravne osobe mora biti izrečena. Razlog za ovakav propis je pooštavanje kazni pravnim osobama sa ciljem da se smanji broj ovakvih krivičnih djela.

Članom 19. se povećava dosadašnja minimalna kazna od 3 godine na 5 godina za krivično djelo podrivanja vojne i odbrambene moći FBiH. Smatramo da je minimalna kazna od 3 godine isuviše blaga za djelo ovakve vrste.

Članovima 20. i 21. se pooštavaju kazne za krivična djela oružane pobune i odavanja tajni Federacije, iz istih razloga navedenih u članu 19.

Članom 25. se pooštrava kazna za krivično djelo čedomorstva, iz razloga što smatramo da je propisana kazna isuviše blaga za krivično djelo koje sadrži elemente ubistva kakvo je čedomorstvo.

Članom 26. se pooštavaju kazne za krivično djelo teških tjelesnih povreda kada je djelo učinjeno prema bračnom ili izvanbračnom partneru, kada ta tjelesna povreda dovede do narušenog zdravlja, slabljenja vitalnog organa i kada ta povreda dovede do smrti povrijeđene osobe. Razlog za pooštavanje je značajnije kažnjavanje u ovim slučajevima, koje bi dovelo do odvrćanja od činjenja ovakvih krivičnih djela i smanjenja broja izvršenja.

Članom 29. se pooštrava maksimalna kazna za krivično djelo silovanja sa 15 na 20 godina. Također, uvodi se kazna od najmanje 10 godina do doživotne kazne za učinjenje krivičnog djela silovanja za vrijeme rata ili oružanog sukoba. Smatramo da je potrebno pooštriti kazne za silovanje kao krivično djelo obzirom da se radi o naročito okrutnom djelu, a naše recentno ratno iskustvo pokazuje da činjenje takvih djela u vrijeme rata ili oružanog sukoba u pravilu ima elemente izvršenja krivičnih djela ratnih zločina, pa je za ovu vrstu krivičnih djela izvršenih u takvim okolnostima potrebno predvidjeti mogućnost kažnjavanja doživotnim zatvorom.

Članom 30. se pooštavaju maksimalne kazne za spolni odnošaj sa nemoćnom osobom sa 8 na 10 godina, odnosno sa 10 na 12 godina. Razlozi za pooštavanje su naročita okrutnost krivičnog djela – pogotovo uzimajući u obzir činjenicu da je stavu (5) postojećeg zakona predviđena posljedica smrt. Također, izmjene stava (5) predstavljaju usklađivanje sa prethodno navedenim izmjenama.

Članom 31. se pooštrava kazna za spolni odnošaj zloupotrebom položaja sa 6 mjeseci do pet godina na godinu do 8 godina. Razlog za izmjenu je izuzimanje ovog krivičnog djela iz mogućnosti zamjene zatvorske kazne radom za opće dobro iz Člana 6.

Članom 32. se pooštavaju kazne za spolni odnošaj s djetetom. Razlog za pooštavanje je naročita okrutnost ovog krivičnog djela, adekvatnije kažnjavanje izvršilaca ovog djela, odvrćanje od činjenja ovog djela i smanjenje broja ovih krivičnih djela. U stavu (5) postojećeg zakona predviđena je kao posljedica smrt oštećene osobe, pa smatramo adekvatnim da se predvidi mogućnost izricanja doživotnog zatvora.

Članom 33. se pooštrava maksimalna kazna za krivično djelo navođenje na prostituciju djeteta ili maloljetnika sa 15 na 20 godina zatvora. S obzirom da se radi o maloljetnim licima i djeci, smatramo adekvatnim da se maksimalna kazna pooštri

zbog strožijeg kažnjavanja izvršilaca ovog djela, odvratanje od budućeg činjenja ovog djela i smanjenje broja ovih krivičnih djela.

Članom 35. se povećava kazna za organiziranu trgovinu ljudima sa najmanje 10 godina ili dugotrajnog zatvora na najmanje 15 godina zatvora. Smatramo da priroda ovog krivičnog djela opravdava pooštavanje sankcije za njegovo izvršenje.

Članom 36. se pooštava kazna za iskorišćavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije sa maksimalnih 5 na maksimalnih 10 godina zatvora. S obzirom da se radi o maloljetnim licima i djeci, smatramo adekvatnim da se maksimalna kazna pooštri zbog strožijeg kažnjavanja izvršilaca ovog djela, odvratanja od budućeg činjenja ovog djela i smanjenja broja ovih krivičnih djela.

Članom 37. se pooštava kazna za zapuštanje ili zlostavljanje djeteta ili maloljetnika sa minimalna 3 mjeseca na minimalnih 6 mjeseci. Razlog za izmjenu je izuzimanje ovog krivičnog djela iz mogućnosti zamjene zatvorske kazne radom za opće dobro iz Člana 6. S obzirom da se radi o maloljetnim licima i djeci, smatramo adekvatnim da se maksimalna kazna pooštri zbog strožijeg kažnjavanja izvršilaca ovog djela, odvratanja od budućeg činjenja ovog djela i smanjenja broja ovih krivičnih djela.

Članom 40. dodani su novi članovi 231a, 231b, 231c, 231d, 231e. i 231f. kojima se regulišu krivična djela iz oblasti biomedicinski potpomognute oplodnje i to kako slijedi:

Novim članom 231a. reguliše se krivično djelo neovlaštenog vršenje procedura biomedicinski potpomognute oplodnje. Ovim članom želimo da spriječimo zloupotrebu ovih procedura na crnom tržištu, tako da ko god pokuša da obavlja ove procedure bez licence mora da snosi posljedice takvog postupanja.

Novim članom 231b. reguliše se krivično djelo neovlaštene biomedicinski potpomognute oplodnje bez pismenog pristanka osobe. Ovdje je cilj da se osigura postojanje pismenog pristanka osobe koja pristaje na ovaj tretman, te da se tretman ne može započeti bez pismenog pristanka zainteresirane strane.

Novim članom 231c. reguliše se krivično djelo kloniranja, odnosno stvaranja ljudskog bića ili dijela ljudskog bića istovjetnog drugom ljudskom biću. Krivično sankcionisanje kloniranja je standard u evropskim zemljama kao i u regionu, radi spriječavanja eksperimenta sa kloniranjem ljudskih bića.

Novim članom 231d. reguliše se krivično djelo biomedicinski potpomognute oplodnje korištenjem životinjskog materijala. Po uzoru na prethodni član, da bi se izbjegli eksperimenti u ovom polju, neophodno je krivično sankcionisati izvršenje ovakvih djela.

Novim članom 231e. reguliše se krivično djelo neovlaštenog uvoza ili izvoza spolnih ćelija, spolnih tkiva ili embriona. Ovim članom se sankcioniše neovlaštena trgovina genetskih materijala, te ostvarivanje materijalne koristi od istih.

Članom 43. se pooštavaju kazne za djelo mučenja i ubijanja životinja. Razlog za izmjenu je izuzimanje ovog krivičnog djela iz mogućnosti zamjene zatvorske kazne radom za opće dobro iz Člana 6 Krivičnog zakona.

Članom 48. dodana je nova glava Krivičnog zakona - XXXIII – GLAVA TRIDESET TREĆA KRIVIČNA DJELA PROTIV PRAVA IZ RADNIH ODNOSA I SOCIJALNOG OSIGURANJA i novi članovi 398a, 398b, 398c, 398d. i 398e. kojima se regulišu krivična djela iz oblasti radno-pravnih odnosa i to kako slijedi:

Novim članom 398a. sankcionišu se povrede osnovnih prava radnika/ca, te predviđaju krivične sankcije za poslodavce koji prekrše osnove odredbe radno-pravnih propisa, u svrhu osiguranja što većeg stešena zaštite radnika/ca.

Novim članom 398b. sankcioniše se povreda prava na otkaz ugovora o radu. Ovim članom se štite prava radnika/ca koji prijave korupciju, sudjeluju u zakonski organizovanom štrajku, te dobiju pravomoćnu presudu za povratak na posao, te sankcionišu poslodavci koji otkazu ugovor o radu radniku/ci zbog navedenih okolnosti.

Novim članom 398c. sankcioniše se povreda prava pri zapošljavanju i za vrijeme nezaposlenosti. Ovdje se štite prava nezaposlenih osoba, u smislu da će biti kažnjen bilo ko ko im protivno zakonu ograničava prava na zapošljenje i druga prava nezaposlenih lica.

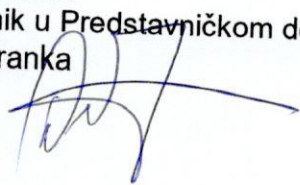
Novim članom 398d. sankcioniše se povreda prava iz socijalnog osiguranja. Ovo se direktno veže na zakonske obaveze poslodavaca vezane za socijalno osiguranje zaposlenih, te se ovim članom sankcionišu poslodavci koji izbjegavaju svoje obaveze u ovom smislu.

Novim članom 398e. sankcioniše se nepreduzimanje mjera zaštite na radu. Ovaj član se odnosi na mjere zaštite na radu, te direktno štiti radnike/ce kojima zdravlje bude ugroženo zbog radnji poslodavca koji nije sproveo mjere zaštite prema zakonu.

III – FINANSIJSKA SREDSTVA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u Budžetu Federacije BiH.

S poštovanjem,
Dennis Gratz
Zastupnik u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH
Naša stranka

DOSTAVLJENO:

- Naslovu
- Vladi Federacije BiH
- Parlamentu FBiH - Predstavnički dom i Dom naroda Parlamenta FBiH
- Stručnoj službi Parlamenta FBiH – n/r predsjednika klubova poslanika parlamentarnih stranaka
- Evidencija